

Vis respekt for lyset – Et faktaark om belysning og sikkerhet

Det stilles strenge krav til sikkerheten ved armaturer og lyskilder som produseres og selges i Norge og EU. Likevel er det mye som kan gå galt ved uforsiktig og feil bruk av belysningsutstyr. Feil ved elektrisk utstyr og installasjoner samt uforsiktig bruk av elektrisk utstyr er årsaken til nesten halvparten av alle brannene i Norge.

Selv om belysningsutstyret oppfyller alle krav i forskriften, kan det oppstå farlige situasjoner ved feil og uforsiktig bruk, samt ved installasjon av utstyret. Tenk sikkerhet når boligen skal belyses.

Les og følg bruksanvisningen nøye

I mange tilfeller er det krav om at en elektriker installerer utstyret.

Belysningen skal passe til ditt bruk

Uansett hva du velger, er det viktig å tenke sikkerhet ut fra hvordan produktet skal brukes, og hva du har behov for. Skal lyset stå på kontinuerlig eller kun sporadisk? Skal det brukes utendørs eller på bad?

Utendørsbelysning må være beregnet for utendørs bruk. Belysning som skal stå på over lengre tid bør ha kapsling av varmebestandig materiale, som for eksempel metall.

Misfarging

Tak blir ofte misfarget på grunn av varme, spesielt hvis lyskilden står på kontinuerlig. Sparepærer avgir mindre varme, og kan være et alternativ.

Misfarging kan også skyldes støv som svever rundt lyskilden blir brunt og leg-

ger seg på takflaten/overflaten. Dette representerer ingen brannfare men gir misfarging på overflaten.

Bruk riktig lyskilde



Det er viktig at man setter inn riktig type lyskilde med riktig effekt. Dette er angitt ved merkingen og står beskrevet i bruksanvisningen. Svimerke fra lyskilde på lampeskjermer eller tekstiler er et faresignal.

Pass på barnerom og soverom



I barnerom skal belysningsutstyr være fastmontert for å unngå at barna river ned lampene eller leker med dem. Sengelamper, skrivebordslamper eller andre lamper som er plassert slik at de kan berøres eller tildekkes, bør ha lav overflatetemperatur. Bruk lamper med lysrør, kompaktlysrør eller sparepærer.

Montér med god lufting

Belysningsutstyr, for eksempel spotlys som bygges inn, kan utvikle sterk varme og må installeres av elektriker.

Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB) skal ha oversikt over risiko og sårbarhet i samfunnet.

Vi skal være pådriver i arbeidet med å forebygge ulykker, kriser og andre uønskede hendelser.

Vi skal sørge for god beredskap og effektiv ulykkes- og krisehåndtering.

DSB ble opprettet 1. september 2003 og er underlagt Justis- og politidepartementet.



Baderom

På baderom skal belysningsutstyr være beskyttet mot inntrengning av fuktighet. Baderom er inndelt i soner med forskjellige krav. Kontakt elektriker for å sikre at egnet utstyr blir montert.

Avstand til brennbare tekstiler

Lysutstyr må ha god avstand til brennbare tekstiler som gardiner eller lignende.

Julebelysning



I flerarmede lysestaker er lampene vanligvis koblet slik at alle slukker hvis en lampe slutter å virke. Blir staken utsatt for rystelser, kan lysstyrken i lampene bli ujevn og lampene kan bli overopphetet. Ved ujevn lysstyrke må lampene alltid skiftes.

Juletrebelysning består av flere små lamper, og når lampene slutter å virke, er de koblet slik at resten av

lampene lyser, men med økt styrke. Dette fører til overoppheting som kan antenne julepynt eller annet brennbart materiale i nærheten.

La aldri julebelysningen stå på om natten eller når du er bortreist.

Belysning som skal være utendørs må være egnet til dette formålet. La aldri ledningen gå over dørterskelen eller gjennom vinduet.



Viktige symboler



F-merket - tillatt montert på brennbart underlag.



F-merket m/kryss – ikke tillatt montert på brennbart underlag



F-merket m/hatt - tillatt montert på brennbart underlag og tildekket (gjelder belysningsutstyr for innbygging)

$t_a \dots ^\circ C$

Ta 40 °C betyr utstyret kan brukes i rom med max 40 °C. Belysningsutstyr som er beregnet for bruk i rom med max 25 °C er ikke merket

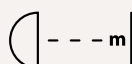


Klasse II symbol - kan også brukes i ikke-jorda stikkontakter



Klasse III - Lav volt, typisk 12V

Belysningsutstyr for jorda kontakter, Klasse I, merkes ikke.



Minste avstand til belyst objekt